

۱ به نظر شما، اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت چه اثری در تاریخ معاصر ایران داشت؟

۲ چرا نمایندگان مجلس شانزدهم با قرارداد الحاقی گس - گلشاییان مخالفت کردند؟

۳ جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است.)

(الحاقی، داری، مسجد سلیمان، آبادان)

الف) فعالیت‌های انگلیسی‌ها برای یافتن منابع در مناطق مختلف ایران، با فوران نخستین حلقه چاه نفت در منطقه به نتیجه رسید.

ب) در نتیجه اختلافات دامن‌دار دولت ایران و انگلیس درباره عملکرد شرکت نفت رضاشاه امتیازنامه را یکطرفه لغو کرد.

۴ تشکیل شرکت نفت پارس و انگلیس و خرید ۵۱ درصد سهام آن چه دستاوردی برای دولت انگلیس داشت؟ (ذکر دو مورد کافی است.)

۵ در مجلس شانزدهم کدام گروه با تصویب قرارداد الحاقی «گس - گلشاییان» با انگلیس مخالفت کرد و این قرارداد چه سرنوشتی یافت؟

۶ با بررسی و ارزیابی مفاد قرارداد الحاقی گس - گلشاییان، که دبیر در اختیار شما قرار می‌دهد. استدلال کنید که آیا این قرارداد حداقل حقوق و منافع ملی ایرانیان را تأمین می‌کرد یا خیر؟

۷ سیاست موازنه منفی به چه معناست؟

۸ سیاست موازنه‌ی منفی را تعریف کنید.

۹ دو مورد از اقدامات انگلستان برای جلوگیری از ملی شدن صنعت نفت در ایران را بنویسید.

۱۰ پس از شهریور ۱۳۲۰ و برکناری و تبعید رضاشاه، چه تغییر و تحول سیاسی مهمی در کشور به وجود آمد؟

۱۱ جمله‌های صحیح یا غلط را مشخص کنید.

۱- اولین روزنامه‌ی ایران را میرزا صالح شیرازی با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد.

۲- سیدجمال‌الدین اسدآبادی یکی از منادیان بیداری و وحدت اسلامی در دوره معاصر بود.

۳- نمایندگان مجلس شورای ملی با اعطای امتیاز نفت شمال ایران به شوروی موافقت کردند.

۱۲ ملی شدن صنعت نفت در ایران چگونه آغاز شد؟

۱۳ دلیل استعفای دکتر محمد مصدق از نخست وزیری رژیم پهلوی چه بود؟

۱۴ اصطلاحات و مفاهیم تاریخی زیر را در یک سطح معرفی کنید.
الف) مدرسه‌ی دارالفنون ب) سیاست موازنه‌ی منفی

۱۵ بعد از کودتای ۲۸ مرداد، حکومت پهلوی با کدام کشورها درباره‌ی نفت به توافق رسید و چه قراردادی درباره‌ی تولید و فروش نفت ایران بسته شد؟

۱۶ جمعیت فداییان اسلام، چه نوع تشکلی بود؟ به دست چه کسی به وجود آمد و هدف این جمعیت چه بود؟

۱۷ کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ با توافق کدام کشورها طراحی شد؟ چه کسانی محمدرضا پهلوی را در پذیرش کودتا متقاعد کردند؟

۱۸ چه کسانی با ملی شدن صنعت نفت در ایران مخالفت کردند؟

۱۹ چرا دولت دکتر مصدق بعد از پیروزی در دادگاه لاهه اقدام به قطع رابطه‌ی سیاسی با لندن (انگلستان) کرد؟

۲۰ محمدرضا شاه در ابتدای سلطنتش به منظور تحکیم جایگاه خویش، به چه اقداماتی دست زد؟ (ذکر یک مورد کافی است.)



- ۱ اجرای این قانون نقطه عطفی در تاریخ معاصر و مبارزه مردم ایران برای رهایی از سلطه استعمار و نجات سرمایه‌های ملی از تسلط بیگانگان به شمار می‌رود.
- ۲ این قرارداد علاوه بر نادیده گرفتن حقوق مادی مردم ایران، حاکمیت ملی و استقلال کشور را به نوعی نقض می‌کرد و به تسلط بیگانگان بر منابع و صنعت نفت مشروعیت می‌بخشید. (ذکر دو مورد کافی است.)
- ۳ الف) مسجد سلیمان ب) داری
- ۴ - حق نظارت کامل بر آن شرکت را به دست آورد.
- این شرکت به بازوی پر قدرت اقتصادی و سیاسی دولت انگلیس تبدیل شد.
- زمینه اعمال نفوذ و مداخله بیشتر انگلیسی‌ها را در ایران فراهم آورد. (ذکر دو مورد کافی است.)
- ۵ در مجلس شانزدهم اقلیتی از نمایندگان عضو جبهه‌ی ملی به رهبری دکتر مصدق با مخالفت مؤثر خود از تصویب قرارداد «گس - گلشایان» جلوگیری کردند. (درس ۹ ص ۱۱۸)
- ۶ اگرچه در برخی از بندهای قرارداد الحاقی گس - گلشایان از جمله بند ۳ قسمت الف و ب سهم ایران از قرارداد نفتی ۱۹۳۳ (۱۳۱۲ ش) مقداری افزایش یافت اما مفاد اصلی قرارداد که ماهیت آن را همچنان استعماری نگه می‌داشت به قوت خود باقی ماند و لذا از سوی کمیسیون نفت مجلس شورای ملی رد شد.
- ۷ ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو (درس ۹ ص ۱۱۶) (۰/۷۵)
- ۸ ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو را «موازنه‌ی منفی»، می‌گویند. این سیاست دقیقاً خلاف سیاست «موازنه‌ی مثبت» است که تسلیم شدن در برابر قدرت‌های بزرگ و اعطای امتیاز به آن‌ها را توصیه می‌کند. (درس ۹ ص ۱۱۶)
- ۹ تحریک کارگران صنعت نفت به اعتصاب گسترده یا (منع شرکت نفت ایران و انگلیس، از پرداخت فوق‌العاده دستمزد آنان) - فرستادن کشتی‌های جنگی خود به خلیج فارس و بنادر ایران و تهدید نظامی - طرح شکایت از ایران در مجامع بین‌المللی - تهدید اقتصادی ایران با تعطیلی شعب بانک انگلیس - خارج کردن سرمایه‌های شرکت نفت و تحریم خرید نفت از ایران (ذکر ۲ مورد هر مورد ۱ نمره) (درس ۹ ص ۱۱۹)
- ۱۰ نیروهای متفقین پس از اشغال ایران در شهریور ۱۳۲۰، کنترل مستقیم راه‌های اصلی خلیج فارس به مرزهای شوروی و حفاظت از چاه‌ها و تأسیسات نفت جنوب را به دست گرفتند. برخی از شخصیت‌های ایرانی و آلمانی‌های فعال در ایران را بازداشت کردند.
- ۱۱ ۱- صحیح ۲- صحیح ۳- غلط
- ۱۲ نهضت ملی شدن صنعت نفت با اتحاد و یک‌پارچگی احزاب و گروه‌های سیاسی و مذهبی مختلف بر محور مبارزه با استعمار انگلیس آغاز شد. (درس ۹ ص ۱۲۳)
کلیدواژه: اتحاد احزاب - گروه‌های سیاسی و مذهبی - مبارزه استعمار

۱۳

دکتر مصدق برای کاستن از نفوذ و قدرت دربار و مقابله با کارشکنی‌های آن در اداره‌ی امور کشور، از شاه خواست که اختیار وزارت جنگ و فرماندهی ارتش را به او بسپارد، چون شاه با این تقاضا مخالفت کرد، او استعفا داد. (درس ۹ ص ۱۲۲)

کلیدواژه: کاستن نفوذ دربار، مقابله با کارشکنی‌های دربار، واگذاری اختیار وزارت جنگ، واگذاری فرماندهی ارتش

۱۴

الف) دارالفنون به همت امیرکبیر و به عنوان نخستین مدرسه‌ی عالی در ایران با هدف آموزش علوم و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور بنیان نهاده شد. (درس ۴ ص ۵۴)

ب) به ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو را موازنه منفی می‌گویند که در نقطه مقابل سیاست موازنه‌ی مثبت که سیاست تسلیم در برابر قدرت‌های بزرگ و اعطای امتیاز می‌باشد. (درس ۹ ص ۱۱۶)

۱۵

یکسال و اندی بعد از کودتای ۲۸ مرداد حکومت پهلوی با انگلستان و آمریکا درباره‌ی مسئله نفت به توافق رسیدند و تولید و فروش نفت ایران را به کنسرسیومی از شرکت‌های نفتی انگلیسی، آمریکایی، هلندی و فرانسوی واگذار کردند و مقرر شد که کنسرسیوم به مدت ۲۵ سال نفت ایران را استخراج کند و به فروش برساند و سود خالص به صورت نصف نصف تقسیم شود.

۱۶

فداییان اسلام تشکیلی مذهبی، سیاسی و انقلابی بود که در سال ۱۳۲۴ شمسی به همت طلبه جوانی به نام سیدمجتبی نواب صفوی به وجود آمد. هدف این جمعیت ایجاد حکومتی بود که به شریعت و قوانین اسلام احترام گذارد.

۱۷

طراحی کودتای ۲۸ مرداد حاصل توافق آمریکا و انگلیس بود و آن دو کشور در اواخر ۱۳۳۱ درباره‌ی سرنگونی دولت مصدق و انتصاب سرلشکر فضل‌الله زاهدی به نخست‌وزیری به توافق رسیدند و آشوب‌های خیابانی و جنگ روانی علیه مصدق به راه انداختند و از طریق اشرف پهلوی و ژنرال نورمن شوارتسکف آمریکایی، محمدرضا پهلوی را متقاعد کردند که با کودتا موافقت کند.

۱۸

انگلستان و عوامل داخلی‌اش برای حفظ منافع استعماری خود و جلوگیری از دستیابی ملت ایران به حقوق خویش، با ملی شدن صنعت نفت مخالفت کردند. سپهبد حاجعلی رزم‌آرا، نخست‌وزیر که از سیاست انگلستان جانب‌داری می‌کرد نیز به شدت مخالف بود.

۱۹

دولت ایران از انگلستان خواست که بدهی‌های شرکت نفت و خسارت‌های ناشی از تأخیر را بپردازد. چون دولت انگلیس این تقاضا را نپذیرفت، اقدام به قطع رابطه سیاسی کرد. (درس ۹ ص ۱۲۲)

۲۰

- هنگام ادای سوگند در مجلس شورای ملی متعهد شد که مطابق قانون اساسی به عنوان یک پادشاه مشروطه، فقط سلطنت کند نه حکومت. - املاکی را که پدرش تصرف کرده بود، در اختیار دولت گذاشت تا آن‌ها را به صاحبانشان بازگرداند. - به مراجع تقلید اطمینان داد که حجاب را محدود یا ممنوع نخواهد کرد. (ذکر یک مورد کافی است.) (درس ۹ ص ۱۱۷)



